

5.6. Sivistyslautakunta

Toimielin:

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunta käsittää sivistyspalvelujen palvelualan. Palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen: varhaiskasvatus, perusopetus ja keskiasteen koulutus sekä vapaa-aikapalvelut.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	2 922 255	2 589 700	2 856 700	10,31 %	2 589 700	2 589 700
Toimintakulut	-27 451 398	-27 819 597	-28 763 822	3,39 %	-28 626 803	-29 252 046
Toimintakate	-24 529 143	-25 229 897	-25 907 122	2,68 %	-26 037 103	-26 662 346
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	43 731	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-6 894 242	-7 126 000	-7 154 900	0,41 %	-6 892 100	-6 892 100
Toimintakate	-6 850 511	-7 126 000	-7 154 900	0,41 %	-6 892 100	-6 892 100
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sivistyspalvelujen hallinto

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Sivistyspalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	41 189	35 100	35 100	0,00 %
Toimintakulut	-283 014	-328 995	-429 085	30,42 %
Toimintakate	-241 825	-293 895	-393 985	34,06 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-15 596	-21 100	-33 100	56,87 %
Toimintakate	-15 596	-21 100	-33 100	56,87 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Toiminnan kuvaus

Sivistyspalvelujen hallintoon kuuluvat koulutoimiston henkilöstön henkilöstökulut ja erilaiset koko sivistyspalvelua koskevat kulut. Ko. kustannuspaikkaan kohdennetaan mm. sellaiset valtionavustukset (hankerahoitus), joille ei tarvitse tehdä erillistä kustannuspaikkaa (esim. S2-opetukseen myönnettävä avustus). Sivistyspalvelujen hallintoon on kirjattu myös jäähallin käyttöön liittyvät palvelujen ostot (30 000 euroa), jotka vuoden 2026 talousarviossa siirtyvät kaupunginhallitukselta sivistyslautakunnalle.

Varhaiskasvatus**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Varhaiskasvatus**Vastuuhenkilö:** Varhaiskasvatusjohtaja

				Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	
Toimintatuotot	545 199	516 800	460 800	-10,84 %
Toimintakulut	-8 824 620	-9 112 772	-9 206 108	1,02 %
Toimintakate	-8 279 421	-8 595 972	-8 745 308	1,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

				Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-1 302 118	-1 392 800	-1 330 700	-4,46 %
Toimintakate	-1 302 118	-1 392 800	-1 330 700	-4,46 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2025 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 10 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös kolme yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit sekä Touhula Alastaron päiväkoti.

Esiopetusta järjestetään 11 päiväkodissa lukuvuonna 2025 - 2026.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkoti (Peltainen).

Strategiset tavoitteet:

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Varhaiskasvatuksen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi).
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta päiväkodeissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta valmistavan esiopetuksen ja S2-opetuksen järjestämiseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen -> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Lapsimäärän ja palvelun tarpeen muutokset sekä lasten tuen tarpeen määrä vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tilat jne.). Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 alkaen on vähentänyt hoitopäivämaksuista saatavia tuottoja merkittävästi (vähennys noin 35 %). Asiakasmaksulain muutoksen seurauksena maksuttomien lasten määrä on noin 70 %.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia osaltaan edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille. Varhaiskasvatus järjestää yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa avoimia, maksuttomia palveluita perheille, mm. avoin aamupäivätoiminta, ilta- ja perhekahvilat. Varhaiskasvatus järjestää perheille myös vertaisryhmätoimintaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa varhaiskasvatuksen arkea ja lapsen tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunnitelmaan

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarviointia.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Varhaiskasvatusten kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa. Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (konsulttiselvitys) valmistui keväällä 2023. Suunnitelma toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtajisto sekä sivistys- ja teknisen palvelualan virkamiehiä. Keskeisimmät toimenpiteet tulevat kohdentumaan keskusta-alueelle, Metsämaalle ja Virttaalle. Virttaan päiväkodin rakennustyöt ovat käynnistyneet syksyllä 2025 ja päiväkotia otetaan käyttöön elokuussa 2026. Metsämaan päiväkodin rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuosina 2026-2027. Vuoden 2026 aikana tulee suunnitella myös Alastaron ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Touhula varhaiskasvatus Oy:n kanssa tehty sopimus päättyy 2025 ja Verkanappulat Oy:n kanssa tehty sopimus 2026. Molemmissa sopimuksissa on mahdollisuus kahden vuoden optioon. Sivistyslautakunta on päättänyt keväällä 2025, että Touhulan kanssa käytetään optiovuodet 2025-2027 ja Verkanappulat Oy:n kanssa optiovuosi 2026-2027. Verkanappuloiden vuoden 2027-2028 optiosta päätetään keväällä 2026.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä vuonna 2026 mm. varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistävä hanke, jossa tavoitteena on riittävän ja välttämättömän tuen toteuttaminen, millä edistetään lasten oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta. Hankkeelle on myönnetty rahoitusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027 (hanke on yhteinen esi- ja perusopetuksen vastaavan hankkeen kanssa).

Lisäksi varhaiskasvatuksessa on digitaalisten oppimisympäristöjen edistämiseen liittyvä hanke, johon on myönnetty avustusta 81 000 euroa vuosille 2024-2026. Tavoitteena on kehittää varhaiskasvatuksen digitaalisuutta, kouluttaa henkilökuntaa ja valmistaa toiminnassa käytettävää materiaalia.

Henkilöstö:

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän, lasten iän ja varhaiskasvatuksen tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista. Varahenkilöjärjestelmää kehitetään ja varahenkilöiden määrää seurataan, jotta voidaan työntekijöiden poissaolojen aikana paremmin varmistaa riittävä henkilöstöresurssi ryhmissä.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen on merkinnyt henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (erityisopettajat, varhaiskasvatuksen kuraattori, hanketyöntekijänä toimiva alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi). Sivistyslautakunta päätti keväällä 2023 perustaa kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea. Varsinaisen erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäviin kuuluu S2-opetusta ja kehittämishankkeisiin liittyviä tehtäviä.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Vuonna 2026 hanketyöntekijöitä on kaksi. Seuraavassa henkilöstötaulukossa oleva nepsy-ohjaaja on vuonna 2025 kirjattu hanketyöntekijöihin.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista.

Nykyisestä henkilöstöstä 94 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 7 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	1	1	1
Palvelusihteeri	2	2	2
Hanketyöntekijä	2	3	2
Perhepäivähoitaja	11	11	10
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	6	7	6
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Varhaiskasvatuksen nepsy-ohjaaja			1
Päiväkodinjohtaja	7	7	6
Varhaiskasvatuksen opettaja	29	26	29
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	57	49	50
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	2	3	1
Varhaiskasvatuksen varahenkilö	2	3	3
Yhteensä	121	114	113

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kolme (Puistometsän päiväkotikoti, Peltoisten vuoropäiväkotikoti, Sammonkadun päiväkotikoti) ja Hirvikoskella yksi (Hirvimetsän päiväkotikoti). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virttaalla. Metsämaan päiväkotikoti toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa Nahuntuvalalla.

Avointa varhaiskasvatusta järjestetään entisen päiväkotikoti Metsämarjojen tiloissa (Savipellonkatu). Tiloissa järjestetään yhteistyössä MLL:n ja seurakunnan kanssa avointa aamupäivätoimintaa perheille kahtena päivänä viikossa sekä yhtenä aamupäivänä ja iltana järjestetään perhekahvilatoimintaa. Tiloissa toimii vanhemmuuden tukiputiikki, joka on suunnattu alle kouluikäisten lasten huoltajille, jotka kaipaavat ohjausta ja tukea arkeen, materiaalia arjen tilanteisiin ja keinoja perhearjen sujuvoittamiseen. Perheille on järjestetty myös vertaisryhmiä iltaisin, vuonna 2025 mm. Erityisen ihanat illat. Tiloissa on lisäksi varhaiskasvatuksen Nepsyputiikki, josta varhaiskasvatuksen henkilöstö saa lainata lapsiryhmien käyttöön materiaalia ja välineitä neuropsykiatriasiin haasteisiin.

Virttaan uuden päiväkodin rakentamisen kilpailutus on tehty keväällä 2025 ja rakennusurakan toteuttajaksi valittiin Koskirent Oy. Päiväkodin on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.8.2026. Investointiohjelmassa Metsämaan päiväkodin rakentaminen on merkitty vuosille 2026-2027.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 400 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Nappulan päiväkotiyhdistyksen ja Loimaan kaupungin välinen ostopalvelusopimus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisestä päättyi 1.6.2024.

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

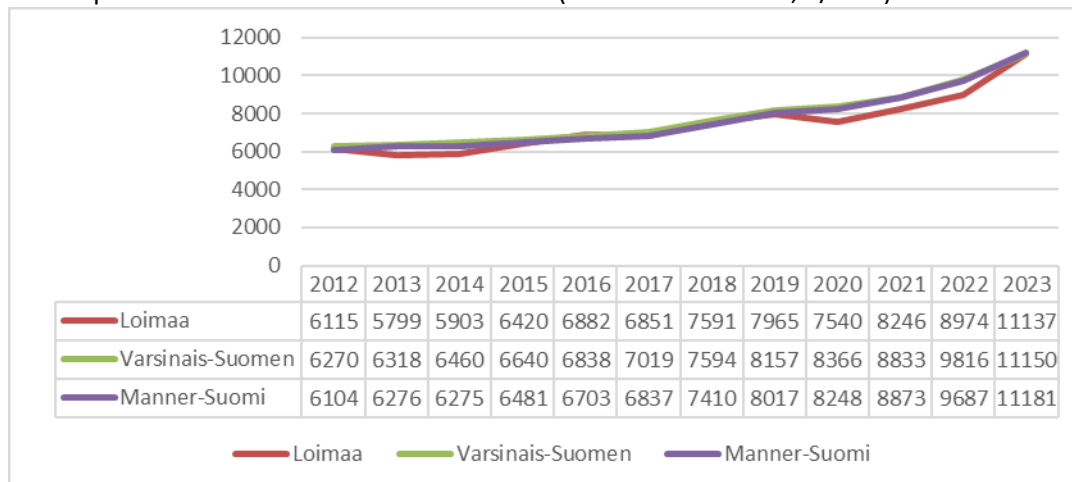
Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINNAN LAA- JUUS Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	555	540	540
	-joista esiopetuksessa	104	90	110
	-joista päiväkodeissa	515	410	410
	-joista perhepäivähoidossa	40	40	40
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	65/35	65/35	65/35
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	82	150	0
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	95	100	100
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	112	120	120
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	1	1	1
	-lapsia tuen piirissä	1	2	2

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2023 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2023 (6,6 % -> 5,1 %).

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksi-vuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seurantaa ja ennakkointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.
3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastusten keskiarvo, asteikko 1-4)		3,5-4,0	3,5-4,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta			
	- perhepäivähoito	112	110-120	110-120
	- päivähoito (päiväkodit)	101	100-110	100-110
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu			
	- päivähoito (päiväkodit)	71	90-100	90-100

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Vuosi 2026:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +155 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin +55 000 €). Yksityisten päiväkotien hinnankorotusten vaikutus vuonna 2026 on noin 94 000 €.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Perusopetus ja keskiasteen koulutus**Vastuuhenkilö:** Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	1 545 471	1 340 400	1 660 400	23,87 %
Toimintakulut	-14 858 426	-15 105 751	-15 689 793	3,87 %
Toimintakate	-13 312 955	-13 765 351	-14 029 393	1,92 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-3 235 281	-3 168 900	-3 207 100	1,21 %
Toimintakate	-3 235 281	-3 168 900	-3 207 100	1,21 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatus- ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2025 – 2026 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Erityisluokkaopetusta järjestetään lv. 2025-2026 Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisluokkaopetusta** koskevia sopimuksia naapurikuntien kanssa. Tukimuotojen uudistuessa 1.8.2025 sopimukset on perusteltua päivittää lukuvuoden 2025-2026 aikana. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Auran, Kosken TI kunnan, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät oppilaita erityisluokille, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla, mikäli toimintaan ilmoittautuu riittävä määrä oppilaita. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon lääkäri- ja terveydenhoitajapalvelujen järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Opiskeluhoollon toteutetaan opetuspalvelujen ja hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa. **Strategiset tavoitteet:**

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Koulujen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. Hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen kaikissa kouluissa. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonta -hankkeen toteuttaminen yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. MOVE-testien tulokset ovat keskimäärin valtakunnan keskitasolla. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.
Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärä (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (50 000 - 55 000 euroa).
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmia, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen ja S2-opetukseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Oppilasmäärän muutokset ja oppilaiden tuen tarve vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tuntekehys, ryhmäkoot jne.).

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Perusopetuksessa painottuu myös Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanke. Yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettavuuden parantamiseen pyritään mm. suunnitelmallisella yritysten ja koulujen yhteistyöllä (esim. työpaikkavierailut). Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanketta tuetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatuksella (mm. teemapäivät, monialaiset oppimiskokonaisuudet, laaja-alaisten oppimiskokonaisuuksien painotukset).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa kouluarkea ja oppilaiden tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja oppilaan hyvinvoinnin tukeminen.

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhoultotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhoultotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhoultosuunnitelmaan (suunnitelma päivitetty 4/2025).

Perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa. Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyytyväisyys- yms. kyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Perusopetuksen koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa. Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti.

Oppimisympäristöjen kehittäminen. 21. vuosisadan taidot sekä kasvanut teknologian hyödyntäminen lisäävät yhä enemmän painetta opetuksen ja rakennetun luokkaympäristön muutoksille. Meluton ympäristö ja hyvä akustiikka luokahuoneissa ovat erityisen tärkeitä. Tulevaisuuden opetustilan oleellisina ominaisuuksina nähdään muunneltavuuden lisäksi joustavuus, johon yhdistyy teknologian tehokas hyödyntäminen sekä helppo kalusteiden siirrettävyys ja säädettävyys. Luokat ovat kokonaisuuksia, jotka koostuvat A=akustiikasta, T=teknologiasta ja K=kalustuksesta.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Vuonna 2026 on käynnissä mm. esi- ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa oppilaille tarjotaan lisätukea opiskeluun (esim. ryhmäkokojen pienentäminen, avustajapalvelut). Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027. (Hanke on yhteinen varhaiskasvatuksen vastaavan hankkeen kanssa).

Valtionavustusta on myönnetty myös kerhotoiminnan tukemiseen (11 830 €) ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen (44 000 €). Näiden hankkeiden tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa, mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Uusina hankkeina käynnistyvät lukuvuonna 2025-2026 koulukiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen liittyvä hanke sekä liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan -hanke. Koulukiusaamisen ehkäisyyn liittyvän hankkeen tavoitteena on kehittää ja jalkauttaa kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyyn ja niihin puuttumisen toimintatapoja ja -malleja, vahvistaa yhteistyötä sekä edistää toimenpiteiden vaikuttavuutta perusopetuksessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Someron kaupungin kanssa. Hankekausi kestää 31.7.2027 asti ja rahoitusta sille on myönnetty 101 175 €. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan hanke toteutetaan yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. Avustuksen päätavoitteena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista peruskouluissa sekä Move!- prosessin ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistä.

Hankkeelle myönnettiin rahoitusta 38 000 euroa ja hankekausi kestää 31.7.2026 asti.

Henkilöstö:

Henkilöstömäärä on pystytty palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen, tuntikehyksen ja opetusryhmien määrän muutokset vaikuttavat myös opettajien määrään ja työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa oma vaikutuksensa henkilöstön pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa erityisesti koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Esim. lukuvuonna 2025-2026 on hankerahoituksella kaksi kokoaikaista työntekijää ja lisäksi useamman työntekijän työpanoksesta osa kohdentuu hanketointaan.

Henkilöstön osaamista on tuettu mm. kehittämishankkeisiin liittyvillä koulutuksilla. Lisäksi vuosina 2022-2024 olemme hankkineet henkilökunnalle ns. nepsy-valmentajakoulutusta sekä MAPA-koulutusta. Nämä koulutukset jatkuvat myös vuonna 2026.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista. Opettajista muodollinen kelpoisuus on 95 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 100 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaaisessa virka- ja työsuhteessa on noin 25 %. Määräaikaaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyivät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa kuljetussuunnittelija on kirjattu vuosina 2024-2025 palvelusihteereihin ja tvtkoordinaattori luokanopettajiin. Vuoden 2026 talousarviossa palvelusihteerien kohdalla on 0,6 htv:n lisäys (talousasioiden palvelusihteeri).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Sivistysjohtaja	1	1	1
Kuljetussuunnittelija			1
Palvelusihteeri	4,9	4,9	4,5
Tvt-koordinaattori			1
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	52	51	49
Lehtori	30	31	30
Erityisluokanopettaja	17	16	18
Erityisopettaja	8	8	8
Pt. tuntiopettaja	22	21	21
Koulunkäynninohjaaja	54	52	50
Apip-toiminnan ohjaaja	3	3	3
Yhteensä	195,9	191,9	190,5

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen (v. 2021) tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.

Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa järjestetään myös varhaiskasvatusta.

Hirvikoskella varhaiskasvatuksessa olevien lapsien määrä lisääntyi 1.8.2024 alkaen. Tämä edellyttää koko Hirvimetsän päiväkodin ottamista varhaiskasvatuksen käyttöön, minkä takia aamu- ja iltapäivätoiminta siirretään HYK:n tiloihin. Vastaava tilanne jatkuu myös lukuvuonna 2025 - 2026. Keskuskoulun aamu- ja iltapäivätoiminnalle on puolestaan vuokrattu tilat koulun vastapäätä olevasta kiinteistöstä (Asunto Oy Kalevalankadun Pirtti), koska toiminnan asianmukainen järjestäminen koulun tiloissa ei onnistu apip-toiminnassa olevan lapsimäärän takia.

Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Kouluilla on vuosina 2021-2025 toteutettu sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Syksystä 2025 alkaen sisäilmaseuranta lopetetaan toistaiseksi ja tilalle tulee samalta palvelun tuottajalta koulukiusaamisen seurantapalvelu.

Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Keskusta-alueen koulu- ja liikuntatiloja koskevaa alustavaa suunnitelmaa on valmisteltu vuonna 2024.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n. 1 400 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Lv. 2025-2026 on käytössä optiovuosi. Kulje-

tusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkkomuutos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia. Koulukuljetusten kilpailutus tehdään vuosien 2025-2026 vaihteessa ja uusi sopimuskausi alkaa 1.8.2026.

Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 600 000 - 650 000 euroa/vuosi).

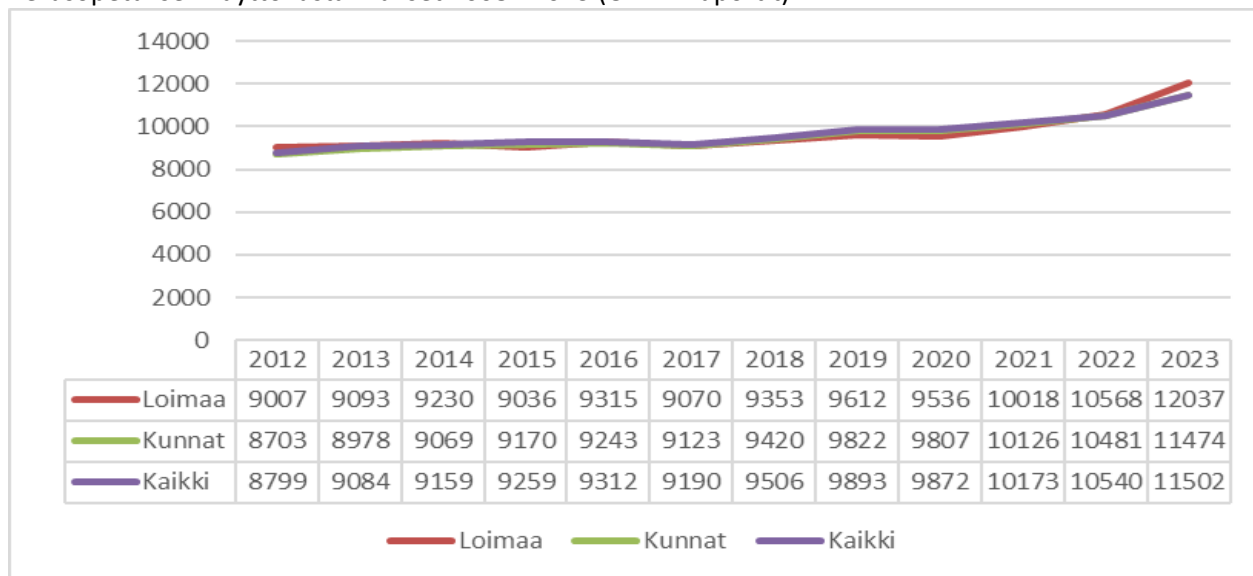
Muut toiminnan edellyttämät resurssit
Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT		TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oppilaat kouluittain (TA 2026 keskiarvo syksy 2025 ja arvio syksy 2026)	Asemanseudun koulu	59	55	55
	Kauhanojan koulu	45	43	39
	Keskuskoulu	377,5	368	343
	Kirkonkylän koulu	99	100	103
	Metsämaan koulu	48	49	44
	Niinijoen koulu	34	33	30
	Puistokadun koulu	298	300	306
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	424,5	428	396
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	1385	1376	1316
	Yleisopetus	1273	1276	1216
	Luokkamuotoinen erityisopetus	112	100	100
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	350	330 - 340	320-330
	Tehostetun tuen oppilaat	195	200 - 210	-
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	3,3 %	3,0 %	3,2 %
	Erityisopetus	16,3 %	15,0 %	15,0 %

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2023 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2023) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetus-oppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 220,5	76	94	229	3 200	4,61	13 011
Kauhajoki	1 272,5	83	73	423,5	2 586	2,30	10 135
Lieto	2 538,0	63	78	529	1 180	3,58	8 936
Loimaa	1 328,0	82	70	530	2 119	3,41	12 037
Naantali	1 909,0	69	81	363,5	2 322	4,19	10 916
Uusikaupunki	1 336,5	80	85	391	1 299	6,11	12 490
Kunnat yhteensä	515 803	73	78	101 903	2 247	3,25	11 474

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) on Loimaalla laaja. Pinta-alalta laajassa kunnassa kuljetusoppilaiden määrä on merkittävä, mutta toisaalta kuljetuskustannukset ovat jonkin verran kuntien keskiarvon alapuolella. Vuosina 2017 - 2021 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon, mutta vuodesta 2022 alkaen yli keskiarvon.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.
2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,2	11,0	10,4
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	180	170	165
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	10 900	10 900	
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2024.	3,3-3,5	3,3-3,5
	Oppilasmäärä/opetusryhmä			
	1-2 lk	16,1	16-17	16-17
	3-6 lk	18,0	18-19	18-19
	7-9 lk	15,8	16-17	16-17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	150	150	140
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	19	20	20
	Ohjaustuntien määrä/vko	415	420	410

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Vuosi 2026:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %), +350 000 €.

- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin +70 000 €). Lisäksi on jonkin verran varauduttu kuljetuskustannusten kasvuun (koulukuljetusten kilpailutus).
- Henkilöstökulujen väheneminen (tuntikehyksen pieneneminen/oppilasmäärän väheneminen, ohjaajaresurssin väheneminen), - 250 000 €
- Henkilöstölisäykset (talouspuolen palvelusihteeri), + 25 000 €.

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	790 396	697 400	700 400	0,43 %
Toimintakulut	-3 485 338	-3 272 079	-3 438 836	5,10 %
Toimintakate	-2 694 942	-2 574 679	-2 738 436	6,36 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	43 731	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-2 341 247	-2 543 200	-2 584 000	1,60 %
Toimintakate	-2 297 516	-2 543 200	-2 584 000	1,60 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalvelut toimivat pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Alastaron kirjasto toimii myös omatoimikirjastona.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on kirjastolain mukaan tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Kirjasto kehittää toimintaansa ja tekee yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa seutu-, maa- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastot ovat lukemisen, kulttuurin, kokoontumisten ja tapahtumien paikkoja. Tiloissa voi opiskella, harrastaa ja työskennellä. Kirjasto järjestää tapahtumia ja näyttelyitä myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lukutaito on perusta oppimiselle, hyvinvoinnille ja tasa-arvolle. Entistä monimuotoisemmalle lukutaidolle ja laadukkaalle mediakasvatukselle on tarvetta ja kirjastojen rooli lukutaidon kehittämisessä on merkittävä.

Kirjasto tarjoaa kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä. Lasten ja nuorten lukuharrastusta tuetaan myös kirjavinkkauksen avulla. Kirjasto on mukana kulttuurikasvatussuunnitelmassa tarjoamalla esimerkiksi kirjastonkäytönopetusta, mediakasvatusta ja kirjavinkkausta. Myös päiväkotiryhmien on mahdollista tulla kirjastoon ohjatuille kirjastokäynneille tai satuhetkiin. Kirjaston tavoitteena on tehdä lukutaitotyötä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen kanssa.

Kirjastopalveluiden tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. palveluiden saavutettavuutta edistetään mm. kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Saavutettavuuskirjasto Celian kanssa. Kirjastoista on saatavilla maksutonta digitukea. Digituen avulla autetaan asiakasta käyttämään laitteita ja asioimaan arjen sähköisissä palveluissa itsenäisesti ja turvallisesti. Digitukea annetaan kirjastojen asiakaspalvelussa ilman ajanvarausta henkilökunnan käytettävissä olevan ajan ja resurssien puitteissa.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri palvelualueiden ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030 ohjaa tulevien vuosien liikuntapalveluiden ja liikuntapaikkojen kehittämistä. Painopisteinä ovat erityisliikunta ja ikäihmiset, lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden liikunta, ja lisäksi liikuntaneuvonta. Loimaan kaupunki on mukana Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa, jonka päämääränä on edistää vielä kotona tai palvelutaloissa itsenäisesti pärjäävien toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matkan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta. Seniorikortti 65+ ikäryhmälle tukee kohderyhmän omatoimista liikkumista ja vireyttä, samalla kortilla pääsee sekä liikunnan että kulttuurin pariin.

Liikuntapalveluiden palveluvalikoimassa on sekä henkilökohtainen että ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta kaikenikäisille sekä Loimaan kaupungin henkilökunnalle. Liikuntaneuvonnan tavoitteena on tukea terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia, lisätä arkiaktiivisuutta ja tukea näin kaikenikäisten toimintakykyä ja liikunnallista elintapaa. Liikuntaneuvonnassa asiakasohjausta ja yhteistyötä tehdään tiiviisti hyvinvointialueen kanssa.

Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntaneuvonta hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämässä. Hanketyöntekijänä toimiva liikunnanohjaaja tekee työtä koulu PT:nä ja jalkautuu koulujen arkeen lasten ja nuorten tavoittamiseksi. Yhteistyötä hankkeessa tehdään tiiviisti koulun, kodin ja kouluterveydenhuollon kanssa.

Virkistysuimala Vesihovi on koko perheen ja kaikenikäisten liikkujien seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistuksen keidas. Vesihovin aukioloaikoja on tarkoitus laajentaa kattamaan myös sunnuntai. Tämä mahdollistaa laajemmin kaikenikäisten omatoimisen liikkumisen sekä uimahallin että kunto- ja voimailusalien puolella. Lisäksi yleisöaukioloaikojen ulkopuolella uimahalli on vesiliikuntaseurojen käytössä. Vesiliikuntaohjelmisto Hydrohex:n myötä ohjatut ja omaehtoiset ohjelmat ovat laajentuneet syvänveden jumppiin ja ajastettaviin virtuaalitunteihin.

Loimaa ja muut Saviseudun kunnat ovat mukana LiikU:n organisoimissa eri vuodenaikoihin keskittyvissä liikuntakampanjoissa (talviliikkuja, haastepyöräily syksyn kampanja), joissa osanotto kirjataan pääasiassa mobiilisovelluksiin. Saviseudun kunnilla on keskinäinen asukaslukujen suhteeseen perustuva ”kisa”, jonka tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia kehitetään. Suunnitteluvaiheessa olevien talvipyöräily- ja kävelyreittien toteutuksen eteenpäin vieminen monipuolistaa eri käyttäjäryhmien ympäristöstä ulkoilukäyttöä.

Liikuntapaikkainvestointeja tarkastellaan liikuntasuunnitelmassa vuosille 2025-2030 laaditun ehdotuksen mukaisesti.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestävät itse toimintaa, tukevat nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten osallisuutta edistäviä palveluja.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla ja netissä alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä, kerhoja ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Loimaa on mukana nettinuorisotyössä (Netari) ja tarjoaa omalta osaltaan avoimen toiminnan palvelua mm. syrjäseutujen nuorille. Myös sateenkaarinuorille on omaa toimintaa.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan etsivän nuorisotyön yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seurakunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Elinikäisen taidesuhteen, taiteellisen ilmaisun ja taitojen kehittymisen ohella taiteen perusopetus tukee ihmisen tunne-elämän kehittymistä sekä kasvua ja osallisuutta. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajalleen elämänlaatua parantamaan.

Sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Auran, Kosken Tl, Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiope- tuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilai- sissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista mu- siikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Strategiset tavoitteet:**Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet**

2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan taiteen perusopetuksen yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Tuemme yhteistä kasvun ja oppimisen polkua lapsille ja nuorille.	Taiteen perusopetukseen osallistuu 350 - 400 opiskelijaa vuosittain. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti, toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään palautteen pohjalta.
Opistojen tarjonta ottaa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät. Palveluja järjestetään hajautetusti, lähellä kuntalaisia.	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia.
Liikuntaneuvonta osana palveluvalikoimaa kaikenikäisille kuntalaisille henkilökohtaisena tai ryhmämuotoisena palveluna fyysisen toimintakyvyn varmistamiseksi. Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntahankkeessa kehitetään lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa ja liikuntaneuvontaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Liikuntakokeilut mahdollisia matalalla kynnyksellä kaikille kuntalaisille.	Liikuntaneuvonnan palvelun vakiinnuttaminen kaikille ikäryhmille, palvelussa uusia asiakkaita 30-50 vuosittain. Lasten, nuorten ja perheiden liikuntatarjonnan vahvistaminen sekä liikuntaneuvonta. Liikuntapalvelut mukana Harrastamisen Suomen mallissa. Liikuntavälineitä ja seniorikortteja lainattavissa kirjastoissa.
Voimaa vanhuuteen -ohjelman avulla edistetään ikääntyvien liikunta- ja toimintakykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä arjessa. Terveysliikuntaa ja kuntouttavaa liikuntaa tarjolla eripuolilla Loimaata, lisäksi hyödynnetään teknologiaa ja etäjumppaa. Liikuntatapahtumien avulla edistämme yhteisöllisyyttä ja varmistamme osallisuuden kyselyjen ja liikuntaraadin avulla.	Erityisliikunnan ryhmissä sekä seniorikortin käyttäjämäärässä ja käyntikerroissa tavoitellaan jatkuvaa kasvua. Uusien vertaisohjaajien kouluttaminen. Tavoitteena vuosittain 5 uutta vertaisohjaajaa tai ulkoiluystävää. Luodaan digitalisaatiota hyödyntäen palveluja, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen. Etäjummat ja ohjattu liikunta kyläkeskuksissa. Liikuntaraati ja hyvinvointitapahtuma järjestetään vuorovuosin.
Kirjaston kotipalvelua asiakkaille, jotka eivät itse voi asioida kirjastossa korkea iän, liikuntaesteiden, sairauden tai muun syyn vuoksi. Kotipalvelu on maksutonta ja se voi olla myös väliaikaista. Kotipalvelun asiakas saa toiveidensa mukaista kirjastoaineistoa kotiin, hoitolaitokseen tai palvelukotiin noin kerran kuukaudessa.	Kotipalvelua tarjotaan kaikissa kirjastoissa. Kotipalveluasiakkaita vuosittain 5–10.
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset ja terveelliset tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset.
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari

Nuorisopalvelut ottavat toiminnassaan huomioon kaikki nuoret ja jokainen on tervetullut toiminnan piiriin. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja niihin, joiden viiteryhmää kohtaan kohdistuu stigmaa. Nuorisotyössä panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen ja osallistamiseen.	Nuoret löytävät omia ryhmiään ja saavat uusia kavereita. Yksinäisyyden tunne vähenee ja aktiivisuus lisääntyy. Toimintaan tulee mukaan nuoria, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet. Nuori kokee olevansa arvokas, vahvistetaan luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuoret ovat mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimintaa.
Nuorisopalvelujen ja koulujen yhteistyön kehittäminen mm. koulunuorisotyön kautta.	Koulujen ja nuorisopalvelujen saumaton yhteistyö, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä kouluuyhteisöön (matalan kynnyksen toimintaa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, yksilöiden kasvun ja kehityksen tukeminen, kouluviihtyvyyden lisääminen jne.).
Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton tila, jossa erilaiset ihmiset voivat kohdata toisiaan. Kirjasto tukee asiakkaitaan toimimaan aktiivisina kuntalaisina ja järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja ryhmien kokoontumiseen sekä opiskeluun ja etätyöhön. Kirjasto tarjoaa päiväkodeille ja kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä.	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Tapahtumien lukumäärä/vuosi (50–55) ja osallistujamäärä (500–550). Kirjastot tarjoavat kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä ja kirjavinkkauksia. Kirjastot tarjoavat varhaiskasvatukselle ohjattuja kirjastokäyntejä ja satuhetkiä. Koululaisten ohjatut kirjastokäynnit ja kirjavinkkaukset 50–60 kpl, osallistujia 800–900. Varhaiskasvatukselle järjestetty toiminta 30–40 kpl, osallistujia 400 - 500.
Ylläpidetään ja kehitetään vakiintuneita kulttuuriperinteitä ja luodaan uusia kohtaamisen paikkoja ja -muotoja. Tehostetaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa.	Perinteisten tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen sekä uusien tapahtumien/palvelujen toteuttaminen (monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen). Edistetään kulttuurikaveri-toimintaa esim. yhteistyössä liikunta-toimen ja/tai SPR:n (ystävätoiminta) kanssa.

Toimintaympäristön muutokset:

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Koronapandemiasta palautuminen-> asiakkaiden saaminen palvelujen piiriin, korona-ajan toimivien käytäntöjen hyödyntäminen (digitaaliset palvelut).

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 vapaa-aikapalvelujen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä

tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunnitteluun**

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen sekä päättävät osaltaan nuorisotalaan suunnattujen toimintabudjettien käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisössään.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarviointien arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, seuratyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Ei erityisiä toimenpiteitä.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Nuorisopalveluilla on vuonna 2026 mm. etsivän nuorisotyön hanke (41 250 €) ja European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla. Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+-akkreditointi vuosille 2022-2027. Musiikkiopistolle on myönnetty noin 10 300 euroa lukuvuodelle 2025-2026 henkilöstövaihtoihin. Musiikkiopisto on mukana 2025 alkavassa usean Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueen musiikkioppilaitoksen kanssa OPH:n rahoittamassa Improvisio- hankkeessa, joka on suunnattu noin teini-ikäisille oppilaille sekä opettajien pedagogisen taidon kehittämiseen improvisaation, sävellyttämisen ja sovittamisen saralla. Liikuntapalveluissa on käynnissä yhdessä perusopetuksen kanssa vuosina 2025-2026 liikkuva koulu ja Move-liikuntaneuvonnan hanke, johon on saatu valtionavustusta 38 000 euroa. Hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämisessä.

Kirjastopalveluselvityksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen. Alastaron omatoimikirjasto otettiin käyttöön helmikuussa 2025. Omatoimikirjastojen käyttöönoton valmistelua jatketaan Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Mellilän kirjaston kiinteistön kunto pitää kuitenkin selvittää ennen omatoimikirjaston muutostöitä.

Kirjasto on mukana Tulevaisuusvaltaa kirjastosta hankkeessa. Hankkeella kehitetään Lounais-Suomen kirjastoille toimintamalleja, joiden avulla pystytään entistä paremmin tukemaan vähemmistöryhmien kanssa tehtävää demokratia-työtä, joka käsittää esimerkiksi kotoutumisen, oman kielen ja lukutaidon tukemista. Hankkeen aikana työtä tehdään paikallisten ukrainalaisten aikuisten kanssa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Huittisten, Raision ja Turun kirjastojen kanssa. Lisäksi yhteistyökumppanina on Suomen ukrainalaiset ry. Yhteistä toimintaa koordinoi Turun kaupunginkirjasto. Hankeaika 1.9.2025 - 31.12.2026.

Liikuntapalveluiden tarjontaa tulee kehittää ja laajentaa kaikille ikä- ja kohderyhmille. Vuonna 2025 valmistuneen liikuntapalvelusuunnitelman yhteydessä teetetyn kuntalaisten ja yhdistysten kyselyiden tulosten perusteella kehitetään palveluiden tarjontaa ja olosuhteita kohderyhmien toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on liikuntaneuvonnan palvelun vakiinnuttaminen osaksi palvelutarjontaa ja Virkistysuimala Vesihovin aukioloaikojen laajentaminen. Yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa on tärkeässä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Museotoiminnan valtionosuuden piiriin voi hakea joka neljäs vuosi. Seuraava haku on vuonna 2027. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Tämä edellytys täyttyy, kun kulttuuri-ohjaajan toimi on muutettu museoassistentiksi ja kulttuurisihteerin virka museonjohtajan viraksi.

Vuoden 2026 aikana valmistellaan kulttuurisuunnitelma (mm. kulttuuripaikkojen ja palvelujen nykytila ja kehittämistarpeet, tulevien vuosien investointitarpeet).

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutusten vahvistamiseksi.

Henkilöstö:

Vapaa-aikapalvelujen päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Liikuntaneuvonnan siirtyminen hyvinvointialueelta kunnan vastuulle tarkoittaa jatkossa joko käytössä olevan resurssin tai palvelutarjonnan tarkastelua, jotta liikuntaneuvonnan palvelu on mahdollista hoitaa laadukkaasti kuntalaisten terveyden edistämiseksi. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Kulttuuripalveluissa hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin merkitsee myös henkilöstöorganisaation muutosta (nimikkeiden muuttamista, resurssin lisäämistä). Kulttuurisihteerin nimeke on muutettu vuonna 2024 museonjohtajaksi ja kulttuuri-ohjaajan museoassistentiksi. Museoassistentti aloittaa syksyllä 2025 täydennyskoulutuksena museomestarikoulutuksen. Myös nuorisopalveluissa lienee paikallaan jossain vaiheessa tarkastella vi-
ranhaltijan ja työntekijöiden nimikkeitä.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään (erityisesti nuorisopalvelut). Uuden strategian mukaisesti (Lasten ja nuorten Loimaa) on nuorisopalveluihin lisätty yksi nuoriso-ohjaaja. Vuosina 2022-2025 nuorisopalveluissa on ollut hankerahoituksella koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyö tukee koulun ja nuorisopalvelujen välistä yhteistyötä ja sillä koetaan olevan tarvetta koulujen arjessa. Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy koulunuorisotyön jatkaminen myös hankekauden jälkeen.

Viime aikoina avoinna olleisiin tehtäviin on ollut suhteellisen vähän hakijoita ja joidenkin tehtävien täyttämässä on ollut ongelmia. Sekä Loimaalla että kirjastoalalla yleensäkin on lähivuosina eläköitymässä huomattavasti kirjastojen henkilökuntaa. Tämä voi aiheuttaa haasteita pätevien kirjastoammattilaisten rekrytoinnissa.

Seuraavassa taulukossa on liikuntapalvelujen liikunnanohjauksessa ja tilapäistyöntekijöissä lisäystä. Tämä perustuu hanketyöhön ja ostopalvelujen vähenemiseen uimahallissa. Lisäksi henkilöstömäärässä näkyy Vesihovin suunniteltu aukiolojen laajentaminen ja liikuntaneuvontapalvelun tuottaminen omana palveluna.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	8	8	8
Museonjohtaja	1	1	1
Museoassistentti	1	1	1
Kulttuurituottaja	1	1	1
Liikuntapalvelupäällikkö	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	6
Kassa-/kahvityöntekijä	2	2	2,5
Laitoshuoltaja	2	2	2,5
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	1,8	1,8	1
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	6	6	6
Nuorisotilan ohjaaja	0	0	0
Rehtori	1	1	1
Opettaja/työväenopisto	1	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	11	11	11
Opettaja/musiikkiopisto	6	6	6
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	5	5	5
Palvelusihteeri	1	1	1
Yhteensä	58,8	59,8	61

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Työväenopisto toimii pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspiisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, mm. Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii musiikkiopiston kiinteistössä ja kaupungintalolla. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. Alastaron omatoimikirjasto otettiin käyttöön helmikuussa 2025. Omatoimikirjastojen käyttöönoton valmistelua jatketaan Hirvikosken ja Mellilän

lähikirjastoissa. Mellilän kirjaston kiinteistön kunto pitää kuitenkin selvittää ennen omatoimikirjaston muutostöitä. Loimaan kaupunki on mukana seutuhankintojen kilpailutuksessa ja omatoimikirjastojen laitehankintojen suunniteltu sopimuskauti on 1.1.2024 – 31.12.2026. Pääkirjasto on toiminut vuodesta 1998 nykyisessä rakennuksessa ja tilat alkavat olla peruskorjauksen tarpeessa. Kirjastossa kaivattaisiin asiakkaille lisää rauhallista työskentelytilaa esim. etätöiden lisääntymisen vuoksi ja uudistusta myös lastenosaston viihtyvyyteen. Kesäaikaan kirjastotilojen kuumat olosuhteet hankaloittavat sekä asiakkaiden oleskelua kirjastossa että henkilökunnan työskentelyä kaikissa kirjastoissa ja tiloihin kaivataan viilennystä.

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu) sekä syyskuussa viikonloppuisin. Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinnalla palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksetta. Tavoitteena on Heimolinnan käyttöasteen parantaminen. Rakennuksen talotekniikan peruskorjausta on suunniteltu vuoden 2024 aikana. Sivistyslautakunta on 24.10.2024 hyväksynyt omalta osaltaan Heimolinnan sisäpuolisten töiden hankesuunnitelman. Toteuttamisen ajankohta määräytyy tulevien vuosien investointiohjelmassa. Alpo Jaakolan patsaspuiston kävijämäärät ovat olleet viime vuosina kasvussa, mikä on johtanut siihen, että parkkialue on käynyt riittämättömäksi. Paikoitusalueutta tulisi laajentaa ja samalla alueen vieressä oleva niittyalue olisi perusteltua muuttaa luonnonkukkaniityksi.

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, City-nuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat. City-nuokkarin yläkerta on esteellinen. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastarolle avataan uusi nuorisotila (Alastaron yläaste), joka täyttää esteettömyysvaatimukset sekä työturvallisuusvaatimukset. Nuorisotyöntekijät työskentelevät jatkossa nuorisotiloilla työparina, mikä lisää työturvallisuutta. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Jos Kalikkaan saataisiin majoitustilat, se palvelisi samalla myös Loimaan seurakunnan ja loimaalaisten yhdistysten tarpeita.

Loimaalla on laaja ja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen toimen ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Liigaseurat ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaativat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi ja kohtuullisten harjoitusvuoroaikojen mahdollistamiseksi.

Toukokuussa 2025 on hyväksytty Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030, joka sisältää toimenpide-ehdotuksia liikuntapaikkojen hoitoon sekä tulevien investointien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 90 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija sekä ilmoitus- ja painatuspalveluiden hankinta (noin 80 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Toiminnan volyymilla pyritään turvaamaan jatkossa valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupoliitikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus.

Huomioitavaa on Taiteen perusopetuslain uudistus, jonka luonnos on parhaillaan lausuntokierroksella. Lakiuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi opistojen toimintaan. Uudistuksen keskeiset tavoitteet liittyvät taiteen perusopetuksen

- saavutettavuuden ja saatavuuden edistämiseen
- rakenteellisiin muutostarpeisiin
- valtionrahoitusjärjestelmän selkeyttämiseen.

Museoiden valtionosuuden piiriin voi hakea neljän vuoden välein. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Vaatimus tulee suoraan museolaista (§5 314/2019). Tämä edellytys täyttyy tällä hetkellä, mutta muiden hakukriteerien täyttyminen pitää varmistaa ennen seuraavaa hakukierrosta vuonna 2027.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Strategiset riskit

1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen. Museopalveluissa talotekniset ongelmat voivat aiheuttaa sekä omaisuudelle haittaa (konservointitarpeet) että väistötilatarpeita (etenkin Taidetalo).

2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitospäivätyötehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospäivätyötehtävien aikana hallinnassa. Myös kassa- ja laitoshuollon henkilöstö on riittämätön, jonka takia tarvitaan jonkin verran osa-aikaisia tilapäistyöntekijöitä. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,6	14,0	14,0
	käynnit	122 204	125 000	120 000
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 393	3 000	3 000
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 894	5 000	5 000
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	66 988	70 000	73 500
	vauvauinnit/käyntikerrat	1 534	1 000	1 500
	kuntosali/käyntikerrat	28 141	25 000	30 000
	seniorikortti/käyntikerrat		5 000	10 000
	Erityisliikunnan ryhmiä	28	30	32
	- osallistujat	769	500	800
	- käyntikerrat	13 520	10 000	14 000
	- toteutuneet ohjauskerrat	948	650	1 000
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, koulu- nuorisotyö, muu toiminta) osallistujat	9 730	12 000	12 000
	leiritoiminta, leiripäivät	98	200	200
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	660	650	650
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	45(63)	80 (100)	80(100)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 526	5 600 (> 80 %)	5 600 (>80 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	2 819	3 000	2 900
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 436	1 800	1 500
	alle 16 v. opiskelijat	208	290	220
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	276	290	290
	opetustunteja/ viikko ka	226	250	240
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	56,40	55,00	
	käyttökustannukset /laina	4,10	4,00	
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	34,20	26,00	
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	138,50	115,00	
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	28,90	25,00	
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,50	33,50	
	nettomenot / opetustunti €	79,30	91,00	
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 980	2 030	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:**Vuosi 2026:**

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +70 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin + 10 000 €).
- Henkilöstölisäykset (liikunnanohjaaja, opistojen päätoiminen henkilöstö), +80 000 €.